

2. 1-masaladagi ma'lumotlarni boshqa sonlar oralig'i uchun to'ldiring va mashg'ulot topshiriqlarini bajaring.
3. Wikipedia.org saytidan tarixiy insonlar haqida ma'lumot yuklab oling va "СЖПРОБЕЛЫ" funksiyasi yordamida keraksiz bo'sh joylarni o'chiring.

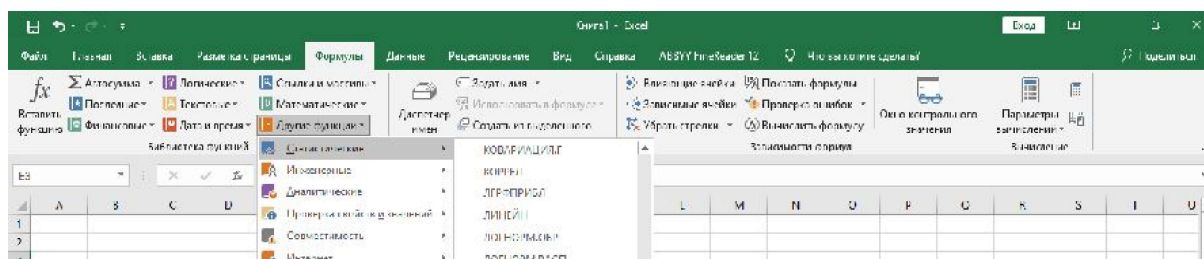
14-dars. ELEKTRON JADVALLAR DASTURIDA TURLI FUNKSIYALARNI QO'LLASH

Statistik funksiyalar – o'rganilayotgan hodisa tendensiyasi va prognozini aniqlash uchun ma'lumot to'plash, tartibga solish, umumlashtirish va tahlil qilish maqsadida foydalaniladigan operatorlar.

Dasturning so'nggi versiyalari imkoniyatlari statistika sohasidagi professional dasturlardan deyarli farq qilmaydi.

TAYANCH TUSHUNCHALAR

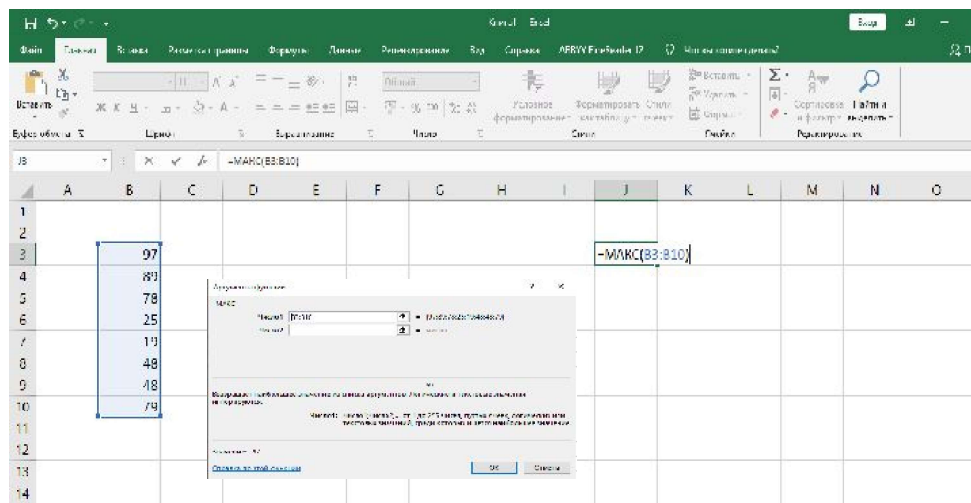
Statistika – monitoring jarayonida foydalaniladigan hisob-kitob amallari.

"MAKC" funksiyasi belgilangan argumentlarning eng kattasini topish imkonini beradi.

Funksiya sintaksisi:

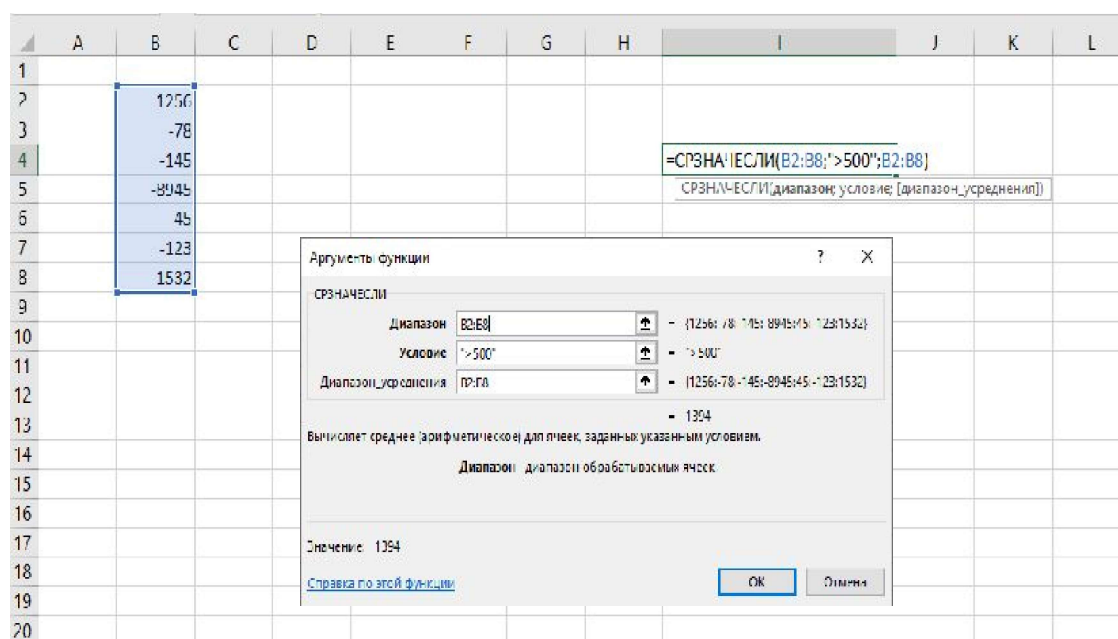
= MAKC (1 argument; 2 argument;...)

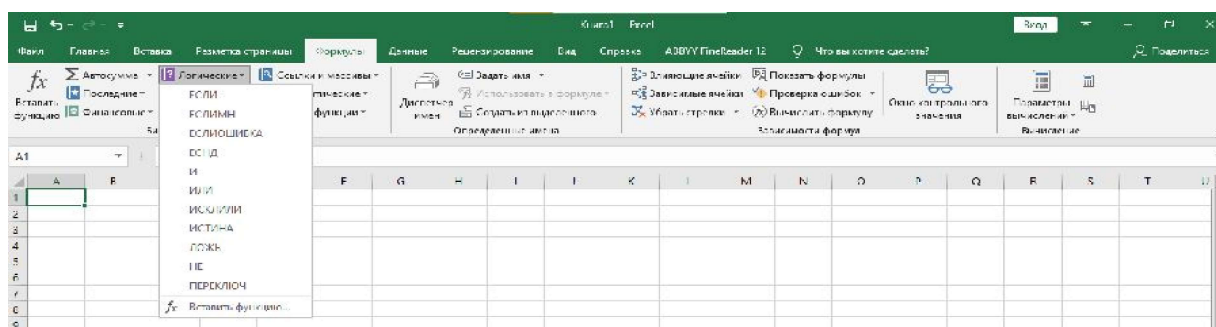
“СРЗНАЧЕСЛИ” funksiyasi oldingi funksiyaga o‘xshash, undan faqat ma’lum shartga javob beradigan katakdagi ma’lumotlarninggina o‘rta arifmetik qiymatini hisoblashi bilan farq qiladi. Shart sifatida katta, kichik, ma’lum qiymatga ega bo‘lmagan katak qiymatlari kabilardan foydalanish mumkin.

Funksiya sintaksisi:

=СРЗНАЧЕСЛИ (1 argument; 2 argument;...;shart;[kataklar_diapazoni])

Мантийiq funksiyalar formulalardagi shartlarning bajarilish natijasi to‘g‘ri yoki noto‘g‘ri ekanligini ko‘rsatish uchun ishlatiladi. Bunda shartlar o‘ta xilma-xil bo‘lishi mumkin, ammo mantiyiq funksiyalar natijasi faqat ikkita: shart bajariladi (TRUE) yoki shart bajarilmaydi (FALSE) qiymatlarini qabul qiladi.

“И” funksiyasi bir nechta shartlar orasidagi bog‘lanishni amalga oshirish uchun ishlatiladi. Funksiya bilan bog‘liq barcha shartlar bajarilgandagina, u rost (“True”) qiymatni qabul qiladi. Agar kamida bitta argument yolg‘on (“False”) qiymatni qabul qilsa, “И” funksiyasi ham yolg‘on qiymatni qabul qiladi. Funksiya 1 dan 255 gacha argumentni o‘z ichiga olishi mumkin.

Funksiya sintaksisi:

= И (1-mantiqiy ifoda; 2-mantiqiy ifoda;...)

“ЕСЛИ” funksiyasidan murakkab konstruksiyali ifodalarni kiritishda foydalaniladi. Funksiya qaysi qiymat rost yoki yolgʻon ekanligini aniqlaydi.

Funksiya sintaksisi:

=ЕСЛИ (mantiqiy ifoda; rost boʻlgandagi_ifoda; yolgʻon boʻlgandagi_ifoda)

Demak, agar shart bajarilsa, birinchi ifoda, aks holda, ikkinchi ifoda funksiya joylashgan katakka joylashadi.

AMALIY FAOLIYAT

1. MS Excel dasturini ishga tushiring. Qidiruv tizimlari yordamida Oʻzbekiston Respublikasidagi yogʻingarchilik miqdorini 2020-yildagi har bir oy kesimida koʻrsatuvchi elektron jadval yarating. Mantiqiy funksiya imkoniyatlaridan foydalangan holda eng koʻp va eng kam yogʻingarchilik boʻlgan oylarni aniqlang.
2. 1-masala maʼlumotlaridan foydalangan holda oʻrtacha yogʻingarchilik miqdorini aniqlang. Masalani “СРЗНАЧ” funksiyasidan foydalangan va undan foydalanmagan holda yeching.
3. Berilgan jadvalni mustaqil yarating:

T/R	Nomi	Yuzasi (kv. km)	Chuqurligi (m)
1	Orol dengizi	51 000	68
2	Kaspiy dengiz	371 000	1025
3	Baykal	31 500	1620
4	Balxash	18 300	26
5	Issiqlik	6280	702

Jadvaldagi maʼlumotlar va “СЧЁТЕСЛИ” funksiyasidan foydalanib, quyidagilarni hisoblang:

- 1) yuzasi 5000 kv. km dan katta koʻllar soni;
- 2) chuqurligi 100 metrdan katta boʻlmagan koʻllar soni.

MAVZU YUZASIDAN SAVOLLAR

1. MS Excelda statistik funksiyalarga murojaat etish usullarini tushuntiring va amalda bajaring.
2. “Rost” va “yolgʻon” qiymatlar deganda nimalar nazarda tutiladi? Misollar yordamida izohlang.

3. Mantiq deganda nima tushuniladi? “Kompyuter” va “mantiq” tushunchalarini nima bog‘laydi?

UYGA VAZIFA

1. Mashg‘ulot vaqtida tanlab olingan funksiyalar, ulardan foydalanish yuzasidan ma‘lumot to‘plang.
2. 3-masaladagi ma‘lumotlarni “Daryolar” mavzusi uchun almashtiring va mashg‘ulot topshiriqlarni bajaring.

15-dars. DIAGRAMMA VA GRAFIKLARNI HOSIL QILISH

Elektron jadvaldagi ma‘lumotlarni tahlil etishda samarali ko‘rinishlardan biri ularni diagramma ko‘rinishida ifodalashdir. Dastur jadvaldagi sonli ma‘lumotlarni bir necha ko‘rinishdagi diagrammalar orqali ifodalash imkoniyatini beradi.

TAYANCH TUSHUNCHALAR

Legenda – diagramma elementlaridan biri. U o‘zida ma‘lumotlarni saqlaydi.

Diagramma – sonli

ma‘lumotlarning o‘zaro taqqoslangan holda grafik ko‘rinishda tasvirlanishi.

MS Excel dasturida bir necha xil diagramma turlaridan foydalanish mumkin. Ularning foydalanuvchilar orasida keng tarqalgan turlari bilan tanishamiz.

1. Gistogramma – elektron jadval ma‘lumotlarini taqdim etishning ma‘lumotlar qiymatlarini taqqoslash uchun gorizontal yoki vertikal ustunlardan iborat eng oddiy usullaridan biri.

Elektron jadvaldagi qandaydir ma‘lumotlar asosida gistogramma yaratish kerak bo‘lsa, ular belgilanadi va gistogrammaning ma‘qul topilgan turi tanlanadi.

2. Doiraviy diagramma yoki “pirog diagramma” deb nomlanuvchi bu grafik tasvir berilgan miqdor umumiy miqdorning qancha qismi yoki foizini tashkil etishini ko‘rsatish uchun ishlatiladi. Bunday diagrammalarda butun doira 100 % ni, alohida sektorlar esa butunning muayyan qismini tashkil qiladi.

